

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Чистий збиток банківської системи у першому півріччі 2011 року склав 1,06 млрд. грн.; обсяг валових і процентних доходів – 67,9 млрд. грн. і 54,9 млрд. грн. відповідно. Зменшення збитків у першому півріччі 2011 року було наслідком розширення масштабів діяльності більшості банків України при підтримці помірних показників операційної ефективності.

Стабілізація ситуації в економіці, зміни законодавчого поля і конкуренція на фінансовому ринку підштовхують банки до більш активних кроків по утриманню власних ринкових позицій.

У поточному році кредитно-інвестиційна політика більшості банків України залишалася стриманою (посилення конкуренції на фінансовому ринку, на нашу думку, не привело до її значної лібералізації). Протягом першого півріччя 2011 року банківським сектором було надано 560,2 млрд. грн. нових кредитів підприємствам, що складає більше 90 % від загального обсягу кредитів. Обсяг нових кредитів, наданих населенню, протягом даного періоду залишався незначним (45,8 млрд. грн.), хоча динаміка таких кредитів була позитивною.

Як наслідок перерозподілу ресурсів у дохідні активи продовжує знижуватися ліквідність банківської системи України. Перетікання вільних ресурсів на кредитний ринок, у перспективі, може привести до дефіциту ліквідності, а нестабільність зовнішніх ринків стимулює банки нарощувати частку внутрішніх ресурсів і може призвести до зміни стратегії розвитку ряду учасників ринку банківських послуг.

Значний тиск на фінансовий результат банківської системи України у посткризовий період чинить рівень проблемної заборгованості. За станом на 01.07.2011 прострочена заборгованість за кредитами (86,4 млрд. грн.,

приріст з початку року – 1,5 млрд. грн.) становить майже 11 % загального кредитного портфеля банківської системи і майже в 2 рази покривається сформованими резервами. За підсумками першого півріччя 2011 року співвідношення витрат на формування резервів до загальних доходів банківської системи склало 29 % (за підсумками 2009 року – 41 %), а продаж (переуступка) проблемних кредитів з дисконтом обумовила значний обсяг інших операційних витрат.

Фінансова криза 2008-2009 рр. істотно поліпшила можливості ряду банків з управління процентної маржею. Так, на етапі відновлення економіки значно знизився рівень конкуренції на кредитному ринку, а отримання довгострокового рефінансування НБУ і відновлення ресурсної бази сприяло зниженню вартості фондування. Незважаючи на зниження ставок за кредитами протягом останнього року, середні показники чистої процентної маржі (5,36 % на кінець першого півріччя 2011 року, проти 5,79 % за результатами 2010 року) і спреду (4,57 % і 4,84 % відповідно) банківської системи залишаються на досить високому рівні, що дозволяє більшості банківських установ покривати за рахунок чистого операційного доходу не тільки адміністративні витрати, але також і потенційні втрати від погіршення якості активів.

Незважаючи на те, що в структурі активів і пасивів банківської системи України все ще домінує процентна складова, на поточному етапі розвитку системи чутливість банківської системи до процентного ризику залишається помірною.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що ключовим фактором, що стримує розвиток банківської системи України, лишається слабке операційне середовище та регуляторна база. Збиток банківської системи значно скоротився, а збільшення обсягу чистого операційного доходу було наслідком нарощування дохідної бази при збереженні високих показників процентної маржі і спреду.